

Mám rád humor, který přináší život

Od Redakce - 16. 11. 2009

PhDr. Jaroslav Šturma

„Každý lidský život, i život člověka s postižením, je jedinečnou hodnotou. Kdyby ničím jiným, tak tím, že je pro druhé – rodinu a odborníky – podnětem k růstu a velkorysejší pomoci,“ říká klinický psycholog PhDr. Jaroslav Šturma, předseda Českomoravské psychologické společnosti a ředitel Dětského centra Paprsek.

Autor: ZDN

OTÁZKA: Pětačtyřicet let jste dětským psychologem a fakt, že jste si za tu dobu získal vynikající renomé, potvrzuje i ocenění Zlaté srdce, které vám nedávno udělila Nadace Naše dítě. Shoduje se vaše profese s tím, co jste chtěl dělat, když jste se rozhodoval, co dál?

ODPOVĚĎ:

PhDr. Jaroslav Šturma

Docela ne. Původně jsem totiž snil o tom, že budu studovat románské jazyky, francouzštinu a italštinu, ale rodiče onemocněli, a protože jsem měl mladší sourozence, musel jsem denní studium přerušit a pomáhat zabezpečovat rodinu. Stal jsem se pomocným ošetřovatelem v dětské psychiatrické léčebně a pak na uzavřeném „neklidném“ oddělení psychiatrické kliniky, protože jsem neměl kvalifikaci.

Byla to velmi dobrá škola života, při níž jsem objevil, že je mi psychologie blízká, a začal jsem ji dálkově studovat. Jazyky mi ale zůstaly, jen jsem je přestal považovat za cíl a uvědomil si, že jsou dobrým nástrojem k poznávání světa. Mám dobré kontakty například v Itálii, kde jsem přednášel a kam rád jezdím. Vždycky mě jejich kultura fascinovala.

5.1.2010 15:42:51

OTÁZKA: Proč jste se nakonec rozhodl právě pro práci s dětmi?

ODPOVĚĎ:

PhDr. Jaroslav Šturma

Říká se (a asi na tom něco bude), že mezi dětskými psychology, lékaři, sestrami, ale třeba i učiteli je více těch, kteří jsou staršími v řadě sourozenců, zřejmě to trochu zafungovalo i u mne. Měl jsem dva – o patnáct měsíců mladší bratr je uznávaným anesteziologem, sestra – laskavá zdravotní sestra v domově důchodců – je mladší dokonce o šest let.

Vzpomínám, že jeden z mých učitelů, Eduard Urban, kdysi vyprávěl, že se na jednom kongresu v Německu setkal s vynikajícím švédským psychoterapeutem, jemuž představoval kolegyni, dětskou psychiatricku. A ten psychoterapeut se k ní obrátil a řekl: „Pozdravujte svého mladšího bratra.“ Úplně se lekla. „Vy ho znáte?“ – „Ne, to je statistika. Jste dětská psychiatricka, a tak je vysoká pravděpodobnost, že máte mladšího sourozence a že to bude bratr.“ Takhle to funguje.

5.1.2010 15:42:51

OTÁZKA: V 60. letech, kdy jste začínal, ještě dětská psychologie a psychiatrie příliš rozvinutá nebyla. Tehdy jste se potkal s profesorem Zdeňkem Matějčkem, který vás výrazně ovlivnil?

ODPOVĚĎ:

PhDr. Jaroslav Šturma

Vstupoval jsem do praxe v polovině 60. let a tehdy bylo skutečně psychologů málo, byla to vlastně začínající profese. Moje první působiště jsem v Dětské psychiatrické léčebně v Ročově u Loun, kde jsem prvně viděl film „Děti bez lásky“, na jehož natočení se v roce 1963 profesor Matějček podstatně podílel. Byl to průkopnický film, který upozornil na psychické deprivace citového strádání a vyvolal zájem o dětskou psychopatologii.

Po jeho zhlédnutí jsem Zdeňka Matějčka vyhledal a docházel za ním do středočeské ambulance dětské psychiatrie v Praze, kde pracoval. Byl mým otcovským přítelem až do své smrti, přes čtyřicet let. Shodou okolností jsem nedávno našel starou magnetofonovou kazetu, na níž je nahrána část velkého semináře, který jsem v roce 1982 organizoval na počest jeho šedesátin. Odborný program byl opravdu dobrý, ale také jsme se skvěle bavili.

Zdramatizovali jsme například jednu z pedagogických her Komenského „Školy hrou“. Hráli jsme v dobových kostýmech a já dělal Jana Ámose. Když jsme šli z půjčovny ulicí Na Příkopě, samozřejmě už dokonale namaskovaní, zastavili mě policisté, aby mě legitimovali. Měl jsem velkou práci jim vysvětlit, že to je hra. Ještě že ostatní šli hned za mnou.

5.1.2010 15:42:51

OTÁZKA: Proč jste z Ročova u Loun přešel do Dolních Počernic?

ODPOVĚĎ:

PhDr. Jaroslav Šturma

Tak nějak postupně. V Dětské psychiatrické léčebně v Dolních Počernicích u Prahy se totiž už tenkrát propracovávala řada věcí, které jsou v dětské psychologii dodnes tématem – především dyslexie a ADHD, tedy hyperaktivní děti. Bylo to v době, kdy o tom laici nevěděli vůbec nic a odborníci, jen pokud studovali zahraniční literaturu.

Právě tam tehdy vznikaly první a dodnes platné studie z těchto oblastí. Nastoupil jsem tam ještě jako student na jeden den v týdnu a psychickou deprivaci si posléze vybral jako téma své diplomní a rigorózní práce v roce 1970. Zůstal jsem tam přes dvacet let.

5.1.2010 15:42:51

OTÁZKA: Jak se za těch čtyřicet let změnily dětské psychiatrické diagnózy? Mluvil jste například o hyperaktivních dětech... Přibyly?

ODPOVĚĎ:

PhDr. Jaroslav Šturma

Dospěli jsme k poznání, že v populaci jsou asi 3 procenta dyslektických dětí, ale v některých případech nám jejich průzkumy ve školách vykazují až 20 procent. Proč takový rozdíl? Podívejme se na to z jiného úhlu pohledu. První vlna vzestupu dyslexie se objevila v 90. letech, což se dá spojit i s tím, že škola, která integrovala dítě s dyslexií, měla nárok na peníze navíc. Pak přišla doba, kdy se to začalo zpochybňovat, a až později se utvořila pevnější kritéria.

U neklidu je to jiné. Neklidná doba i neklidní rodiče zřejmě přispívají k tomu, že je více neklidných dětí, ale mohou tam být různé příčiny, nejde o prvotní specifické poruchy psychických funkcí. Děti jsou přetížené, přespříliš zahrnované smyslovými podněty, přibývá neklidu, ale ne jako primárně v mozku zakotvených poruch, nýbrž jako reakce na podmínky života a výchovy.

Nejlepší nabídky od nejlepších dealerů

5.1.2010 15:42:51

Odhodnoťte tento
článek!

5 (100%) 1 hlas/ů

Copyright 2019 Mladá fronta a. s.

Informace o zpracování osobních údajů ve společnosti Mladá fronta a.s.

Zásady používání souborů cookie.